

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/2/2005

BAZY NATO NA TERENIE POLSKI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

W ciągu ostatnich pięciu lat stosunek Polaków do członkostwa w NATO ulegał tylko niewielkim wahaniom; na ogół przynależność Polski do tej organizacji popierało w tym okresie dwie trzecie Polaków, a co dziesiąty był temu przeciwny. Jedna piąta badanych wyrażała obojętność i tylko nieliczni nie mieli wyrobionego zdania w tej sprawie. Wiosną 2002 roku - po ataku na Nowy Jork i podjętych w jego konsekwencji działaniach antyterrorystycznych - liczba osób akceptujących członkostwo Polski w NATO wzrosła do niemal trzech czwartych ogółu badanych (73%). We wrześniu 2004 roku¹ opinie respondentów na temat członkostwa naszego kraju w pakcie północnoatlantyckim były nieco bardziej przychylnie niż w marcu. Poparcie dla przynależności Polski do NATO deklarowało dwie trzecie badanych (67%, wzrost o 4 punkty), natomiast co dwunasty wyrażał sprzeciw. O 6 punktów (do 17%) zmalał natomiast w tym czasie odsetek respondentów mających obojętny stosunek do naszego członkostwa w pakcie.

Tabela 1

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Wskazania respondentów według terminów badań								
	II 1999	III 1999	II 2000	III 2001	IV 2002	XII 2002	V 2003	III 2004	IX 2004
	w procentach								
Popieram	60	67	63	63	73	64	71	63	67
Jest mi to obojętne	23	18	18	21	15	22	19	23	17
Jestem przeciwny	11	10	12	10	6	5	4	8	8
Trudno powiedzieć	6	5	7	6	6	9	6	6	8

Poparcie dla członkostwa Polski w NATO jest silnie skorelowane z zainteresowaniem, z jakim badani śledzą wydarzenia polityczne - im jest ono większe, tym silniejsza akceptacja naszej obecności w pakcie północnoatlantyckim.

Tabela 2

Zainteresowanie polityką	Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?			
	Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Duże	90	5	3	2
Średnie	73	14	10	4
Nikłe, niewielkie	62	22	6	10
Żadne	47	27	9	18

Pytaliśmy również respondentów o ich stosunek do stacjonowania na terenie Polski wojsk innych państw NATO. W porównaniu z pomiarem ze stycznia 2004 roku nie zmienił się odsetek respondentów uważających, iż w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO. Wzrósł natomiast (z 42% do 49%) odsetek badanych przeciwnych obecności obcych wojsk na terenie naszego kraju. Co dziewiąty respondent (11%) nie miał wyrobionego zdania w tej sprawie.

Tabela 3

Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	II-III 1999	II 2000	I 2004	IX 2004
	w procentach			
Zdecydowanie powinny	8	9	12	15
Raczej powinny	24	26	28	25
Łącznie POWINNY	32	35	40	40
Raczej nie powinny	35	29	21	24
Zdecydowanie nie powinny	21	26	21	25
Łącznie NIE POWINNY	56	55	42	49
Trudno powiedzieć	12	10	17	11

Ponad połowa badanych (53%) popierających przynależność Polski do NATO zgadza się, aby na terenie naszego kraju stacjonowały wojska innych krajów członkowskich, natomiast ankietowani mający obojętny stosunek do naszej obecności w pakcie oraz jej

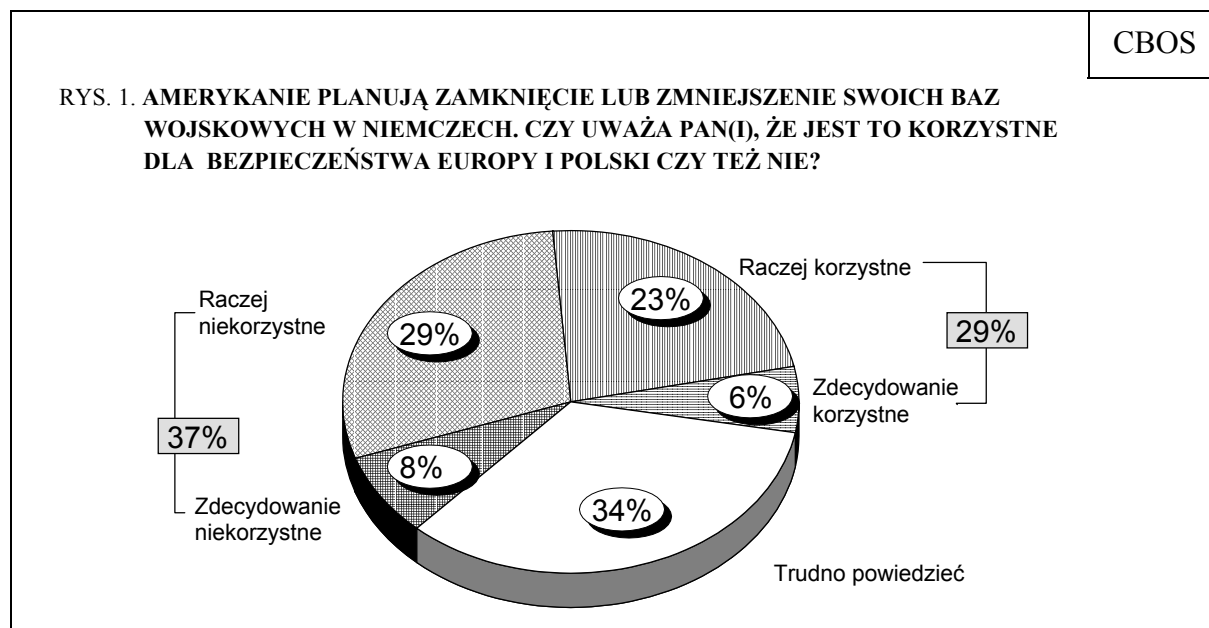
¹ Badanie „Omnibus” przeprowadzono w dniach 17-21 września 2004 roku na liczącej 935 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

przeciwnicy zdecydowanie sprzeciwiają się rozmieszczaniu obcych wojsk na terenie Polski (odpowiednio 69% i 84%).

Tabela 4

Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?	Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?		
	Powinny	Nie powinny	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Popieram	53	40	7
Jest mi to obojętne	18	69	13
Jestem przeciw	11	84	6
Trudno powiedzieć	6	43	51

Przewidywanie skutków, jakie może przynieść bezpieczeństwu Europy i Polski planowane przez Amerykanów zamknięcie lub zmniejszenie baz wojskowych w Niemczech, przysporzyło ankietowanym sporo trudności. Co trzeci badany (34%) nie umiał ocenić ewentualnych następstw takiej decyzji. Nieco więcej respondentów (37%) uważało, że byłoby to niekorzystne dla bezpieczeństwa naszego kraju, natomiast 29% dostrzegało w tym korzyści. Należy podkreślić, że niewielu ankietowanych wyrażało swoje opinie w sposób zdecydowany.

W kontekście ewentualnego wycofywania się Amerykanów z baz na terenie Niemiec mówi się od czasu do czasu o możliwości przeniesienia części oddziałów na terytorium

Polski. W związku z tym poprosiliśmy respondentów o wyrażenie opinii na temat potencjalnego ulokowania w naszym kraju różnych amerykańskich obiektów wojskowych.

Tabela 5

Od dłuższego czasu mówi się o możliwości ulokowania amerykańskich baz i instalacji wojskowych w Polsce. Czy poparł(a)by Pan(i) założenie w Polsce następujących amerykańskich baz lub instalacji wojskowych:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Łącznie TAK	Zdecydowanie nie	Raczej nie	Łącznie NIE	Trudno powiedzieć
	w procentach						
- specjalistyczne radary umożliwiające kontrolę przestrzeni powietrznej w celu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej	27	33	60	13	15	28	11
- bazy wojskowe z niewielką liczbą żołnierzy i magazynów broni umożliwiające przerzut większej liczby wojsk w razie potrzeby	17	35	52	18	18	36	11
- instalacje przeciwlotnicze i przeciwrakietowe	18	29	47	20	20	40	13
- lotniska z amerykańskimi samolotami i lotnikami	14	25	39	26	24	50	12
- duże bazy wojskowe z pełnym personelem, uzbrojeniem i oddziałami wojsk	14	21	35	27	27	54	11

Rożmieszczenie w Polsce specjalistycznych radarów umożliwiających kontrolę przestrzeni powietrznej w celu obrony przeciwlotniczej i przeciwrakietowej popiera 60% badanych. Ponad połowa respondentów (52%) zaakceptowałaby bazy wojskowe z niewielką liczbą żołnierzy i magazynów broni, umożliwiające w razie potrzeby przerzut większej liczby wojsk. Więcej zwolenników (47%) niż przeciwników (40%) mają również instalacje przeciwlotnicze i przeciwrakietowe. Natomiast lotniskom z amerykańskimi samolotami i lotnikami sprzeciwia się co drugi badany (50%), a ponad połowa (54%) nie popiera

rozlokowania w Polsce dużych baz wojskowych z pełnym personelem, uzbrojeniem i oddziałami wojsk.

Badani wyrażają zgodę na ewentualne rozmieszczenie na terenie Polski małych obiektów wojskowych ze specjalistycznym sprzętem, sprzeciwiają się natomiast lokowaniu dużych baz i lotnisk. Może się to wiązać z obawami, iż tak duże obiekty stałyby się zapewne celem ataków terrorystycznych².

★

★

★

Poparcie dla członkostwa Polski w NATO deklaruje dwie trzecie ankietowanych, mimo to wśród respondentów przeważa pogląd, iż wojska innych państw NATO nie powinny stacjonować na terenie naszego kraju. Opinie badanych na temat skutków wycofania wojsk amerykańskich z Niemiec są podzielone, jednak nieco więcej osób uważa, iż z punktu widzenia bezpieczeństwa Europy i Polski byłaby to decyzja niekorzystna. W razie przeniesienia z Niemiec do Polski części amerykańskich baz wojskowych ankietowani woleliby, aby były to niewielkie, specjalistyczne obiekty, a nie duże jednostki.

Opracowała
Anna GRUDNIEWICZ

² Por. komunikat CBOS „Opinie o ewentualnym rozmieszczeniu amerykańskich baz wojskowych na terenie Polski”, luty 2004.

A N E K S

Tabela 1. Czy osobiście popiera Pan(i) przynależność Polski do NATO czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jest mi to obojętne	Jestem przeciw	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	67	17	8	8	934
Płeć					
Mężczyźni	76	13	6	5	448
Kobiety	58	22	10	10	486
Wiek					
18-24 lat	74	19	5	2	142
25-34	71	15	8	6	168
35-44	74	16	5	5	166
45-54	61	21	12	6	174
55-64	65	17	10	8	131
65 lat i więcej	57	16	8	19	153
Miejsce zamieszkania					
Wieś	57	21	11	11	347
Miasto do 20 tys.	71	14	4	11	119
20-100 tys.	71	16	7	6	182
101-500 tys.	76	15	6	3	175
501 tys. i więcej mieszk.	73	16	7	4	111
Wykształcenie					
Podstawowe	48	22	11	19	263
Zasadnicze zawodowe	65	21	8	5	247
Średnie	78	13	6	2	322
Wyższe	82	10	7	2	102
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	80	11	8	1	61
Prac. umysł. niż. szczebla	74	19	7	1	83
Pracownicy fiz.- umysł.	72	13	9	6	93
Robotnicy wykwalifikowani	79	13	5	3	65
Robotnicy niewykwalifik.	50	39	5	5	47
Rolnicy	60	12	17	11	50
Pracujący na własny rach.	78	15	7	0	24
Bierni zawodowo					
Renciści	53	18	12	16	103
Emeryci	64	15	7	14	189
Uczniowie i studenci	78	13	7	2	72
Bezrobotni	64	25	4	7	109
Gospodynie domowe i inni	56	23	12	9	37
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	71	17	9	2	137
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	74	16	4	6	78
sekt. pryw. poza rolnict.	76	15	5	3	160
prywatnym gosp. rolnym	59	16	18	7	56
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	58	24	9	9	123
301-500	69	17	9	5	162
501-900	67	18	7	8	231
901-1200	78	9	6	7	86
Powyżej 1200 zł	86	9	4	1	65
Ocena własnych war. mater.					
Złe	57	21	12	10	285
Średnie	66	20	6	8	381
Dobre	79	10	6	5	267
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	63	21	9	7	47
Raz w tygodniu	66	16	10	8	473
1-2 razy w miesiącu	65	18	6	11	143
Kilka razy w roku	68	22	5	6	184
W ogóle nie uczestniczy	76	11	5	8	86
Poglądy polityczne					
Lewica	78	11	6	5	140
Centrum	71	20	6	2	287
Prawica	81	10	7	2	218
Trudno powiedzieć	46	24	11	19	288

Tabela 2. Czy uważa Pan(i), że w Polsce powinny stacjonować wojska innych państw NATO czy też nie?
1 - Zdecydowanie powinny; 2 - Raczej powinny; 3 - Raczej nie powinny; 4 - Zdecydowanie nie powinny

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	25	24	25	11	935
Płeć						
Mężczyźni	22	27	22	23	7	448
Kobiety	9	23	26	27	16	487
Wiek						
18-24 lat	22	32	19	19	7	142
25-34	17	26	25	20	12	168
35-44	20	17	26	28	10	166
45-54	11	29	21	31	8	175
55-64	13	25	26	25	11	131
65 lat i więcej	9	19	26	25	21	153
Miejsce zamieszkania						
Wieś	14	20	26	29	12	347
Miasto do 20 tys.	12	25	18	24	21	119
20-100 tys.	19	26	22	24	8	182
101-500 tys.	13	28	29	21	9	176
501 tys. i więcej mieszk.	18	31	19	22	9	111
Wykształcenie						
Podstawowe	9	21	25	24	20	263
Zasadnicze zawodowe	20	21	26	26	7	247
Średnie	18	27	22	25	8	323
Wyższe	12	34	21	24	10	102
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	9	38	17	25	12	61
Prac. umysł. niż. szczebla	15	29	28	23	5	83
Pracownicy fiz.- umysł.	18	26	21	25	10	93
Robotnicy wykwalifikowani	18	37	17	22	5	65
Robotnicy niewykwalifik.	7	17	26	33	17	47
Rolnicy	9	21	29	39	2	50
Pracujący na własny rach.	38	9	30	22	0	24
Bierni zawodowo						
Renciści	14	15	23	22	25	104
Emeryci	10	23	28	24	14	189
Uczniowie i studenci	23	26	21	22	7	72
Bezrobotni	24	21	24	21	10	109
Gospodynie domowe i inni	4	34	19	35	8	37
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	13	29	22	26	9	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	15	32	22	18	13	78
sekt. pryw. poza rolnict.	19	26	25	24	5	160
prywatnym gosp. rolnym	9	21	30	34	5	56
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	17	21	25	27	9	123
301-500	15	30	24	25	6	163
501-900	17	23	25	24	11	231
901-1200	21	23	21	24	10	86
Powyżej 1200 zł	14	41	23	20	2	65
Ocena własnych war. mater.						
Złe	14	20	25	28	13	285
Średnie	16	22	26	24	12	382
Dobre	15	33	20	23	9	267
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	8	25	32	20	15	48
Raz w tygodniu	13	25	27	24	11	473
1-2 razy w miesiącu	15	24	21	26	14	143
Kilka razy w roku	19	24	23	27	7	184
W ogóle nie uczestniczy	24	26	14	24	13	86
Poglądy polityczne						
Lewica	18	31	16	33	2	140
Centrum	17	22	30	24	7	288
Prawica	21	28	22	19	9	218
Trudno powiedzieć	7	22	23	26	22	288

Tabela 3. Amerykanie planują zamknięcie lub zmniejszenie swoich baz wojskowych w Niemczech. Czy uważa Pan(i), że jest to korzystne dla bezpieczeństwa Europy i Polski czy też nie?
1 - Zdecydowanie korzystne; 2 - Raczej korzystne; 3 - Raczej niekorzystne; 4 - Zdecydowanie niekorzystne

(%)

	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	23	29	8	34	934
Płeć						
Mężczyźni	7	26	31	9	27	448
Kobiety	5	21	27	7	40	486
Wiek						
18-24 lat	4	31	36	7	22	142
25-34	6	27	32	5	31	168
35-44	8	23	28	10	32	166
45-54	6	22	31	9	34	174
55-64	5	22	27	9	37	131
65 lat i więcej	5	18	22	7	48	153
Miejsce zamieszkania						
Wieś	5	23	28	5	39	347
Miasto do 20 tys.	5	23	31	8	33	119
20-100 tys.	7	21	31	11	31	182
101-500 tys.	5	24	31	8	31	175
501 tys.i więcej mieszk.	6	29	25	10	30	111
Wykształcenie						
Podstawowe	4	19	24	6	47	263
Zasadnicze zawodowe	5	24	29	6	35	247
Średnie	7	25	35	10	24	322
Wyższe	8	29	26	8	29	102
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	7	25	25	9	34	61
Prac.umysł.niż.szczebła	8	25	29	9	28	83
Pracownicy fiz.- umysł.	11	22	31	6	30	93
Robotnicy wykwalifikowani	6	40	31	0	23	65
Robotnicy niewykwalifik.	2	22	36	8	31	47
Rolnicy	9	13	40	8	30	50
Pracujący na własny rach.	0	30	27	15	28	24
Bierni zawodowo						
Renciści	5	15	22	10	48	103
Emeryci	4	19	26	7	43	189
Uczniowie i studenci	4	31	37	9	19	72
Bezrobotni	5	28	27	8	32	109
Gospodynie domowe i inni	5	21	29	6	38	37
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	9	20	24	9	39	137
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	7	28	37	6	22	78
sekt. pryw. poza rolnict.	5	29	33	6	27	160
prywatnym gosp. rolnym	7	20	42	5	26	56
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	3	25	34	5	32	123
301-500	5	23	36	6	30	162
501-900	6	21	30	8	35	231
901-1200	9	18	24	7	42	86
Powyżej 1200 zł	4	40	19	15	21	65
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	20	28	10	38	285
Średnie	5	22	30	6	37	381
Dobre	8	29	29	8	27	267
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	5	15	27	18	35	47
Raz w tygodniu	6	23	29	8	35	473
1-2 razy w miesiącu	7	28	25	5	34	143
Kilka razy w roku	4	24	30	9	33	184
W ogóle nie uczestniczy	6	25	34	4	30	86
Poglądy polityczne						
Lewica	7	28	31	6	28	140
Centrum	7	27	31	7	28	287
Prawica	6	21	37	11	24	218
Trudno powiedzieć	3	19	20	7	51	288